

"Stvaranje glazbe funkcionalno mijenja mozak"

U sklopu 9. Dioniza održat će se 29 radionica kreativne terapije, a boje muzikoterapije branit će dr. sc. Ana Katušić, s kojom smo popričali o festivalu, kreativnim terapijama i novom studiju koji pokreće UAOS

Izvor: kritikaz.com
Autor: Igor Tretinjak

Ana Katušić / Privatni album

Tema ovogodišnjeg **Dioniza - "Igrom do različitosti"** u prvi plan stavlja kreativne terapije, kao uvod u **Posljediplomski specijalistički studij kreativne terapije**. Studij u jesen pokreće **Umjetnička akademija u Osijeku**, a u sklopu festivala održat će se čak 29 radionica art terapije, dramaterapije, muzikoterapije i terapije plesom i pokretom, pod vodstvom renomiranih domaćih i stranih stručnjaka.

Kao najavu Dioniza, koji će se održati od **14. do 20. ožujka u Osijeku i Đakovu**, kao i kasnijih studija porazgovarali smo s **dr. sc. Anom Katušić** znanstvenom suradnicom na **Edukacijskom rehabilitacijskom fakultetu** Sveučilišta u Zagrebu i predsjednicom **Hrvatske udruge muzikoterapeuta**. S Anom Katušić popričali smo o njenim radionicama na Dionizu, konceptu studija Kreativnih terapija, kao i o muzikoterapiji i njezinim učincima, koju provodi na svom radnom radnom mjestu u **Dnevnom centru za rehabilitaciju Mali dom - Zagreb**.

Ovogodišnji Dioniz posvećen je kreativnim terapijama, što je ujedno najava pokretanja studija kreativnih terapija na UAOS. Iako naša šira javnost nije upoznata s konceptom kreativnih terapija, one u svijetu već imaju podužu tradiciju. Kako biste vi okarakterizirali ideju i koncept budućeg studija?

Ideja i razrada studijskog programa Kreativnih terapija na UAOS svojim sadržajem, kao i formom, prati najsuvremenije okvire usavršavanja na ovom području. Sama vodilja u kreiranju programa bila je usmjerena na prožimanje znanja i vještina kako umjetničkog, kreativno-terapijskog tako i biomedicinskog područja. Na ovaj način, pokušali smo tijekom razrade elaborata obuhvatiti esencijalne umjetničke vještine, koje su srž specifičnih tehnika svih pravaca kreativnih terapija, ali i svakako ponuditi budućim studentima znanja iz medicinskih i edukacijsko-rehabilitacijskih znanosti. Samo tako, moguće je sveobuhvatno

kvalificirati specijalizante za primjenu kreativnih terapija u medicinskom, rehabilitacijskom, odgojno-obrazovnom okruženju i u okruženju zajednice.

Izrazito sam ponosna i na nastojanja UAOS da zadovolji edukacijske standarde krovnih udruga na područjima kreativnih terapija u Hrvatskoj (Hrvatska udruga muzikoterapeuta; Hrvatska udruga za psihoterapiju plesom i pokretom) koji su u skladu s europskim standardima obrazovanja. Na ovaj način Akademija je u dogovoru s ustanovama, koje će sutra zapošljavati buduće specijalizante iz područja kreativnih terapija, omogućila provođenje velike satnice kliničkog rada tijekom studiranja. Tako će studenti moći usavršavati i primjenjivati stečena znanja i izgrađivati svoje profesionalne vještine.

Vi ste u znanstvenom i praktičnom radu usmjereni muzikoterapiji. Kome je, na temelju vašeg iskustva, u pogledu životne dobi i zdravstvenih problema, muzikoterapija najbliža? Gdje pokazuje najbolje rezultate?

Ne mogu izdvojiti niti dob, kao ni populaciju osoba za koje je muzikoterapija pokazala najveću učinkovitost. Muzikoterapija obuhvaća rad s različitim dobnim skupinama, kao i s različitom populacijom osoba i to s ciljem, najjednostavnije rečeno, postizanja ne-muzičkih ciljeva. Terapijski učinak ogleđa se u razvijanju i/ili poboljšanju komunikacijskih, socijalnih, spoznajnih, motoričkih vještina kao i u emocionalnoj dobrobiti.

Koristi li se muzikoterapija kao prevencija ili isključivo za rješavanje postojećih problema?

S porastom svijesti o važnosti prevencije, kao i o postojanju rizika za određena neurorazvojna, neurološka odstupanja, kao i za poremećaje u ponašanju, muzikoterapeuti posljednja dva desetljeća sve češće koriste muzikoterapiju u prevenciji specifičnih poremećaja. Tako se npr. muzikoterapija koristi u kontekstu programa rane razvojne podrške za djecu s razvojnim rizicima, gdje muzikoterapeut u terapiji podržava habilitacijske ciljeve i osnažuje prirodnu interakciju majka – dijete koja često biva narušena uslijed stresa kojem je obitelj djeteta s razvojnim rizikom izložena.

Također se sve češće koristi i s tinejdžerima u školama ili u kulturnim centrima gdje se promicanjem muzičkog izražavanja i muzičke kulture zapravo preveniraju određeni poremećaji u ponašanju. Muzikoterapeut u radu s ovom populacijom najčešće koristi tzv. tehniku pisanja/stvaranja pjesama (engl. song writing) u kojoj skupina mladih kroz pjesme obrađuje određene socio-emocionalne sadržaje.

Provodi li se muzikoterapija jednosmjerno ili dvosmjerno (stvaranje i konzumacija glazbe)?

Teorija muzikoterapije dijeli tehnike muzikoterapije na aktivne – u kojima je klijent izravno uključen u stvaranje glazbe; kako uobičajamo reći „ovdje i sada“; te na receptivne u kojima klijent prije svega sluša glazbu koja je dio terapijskog procesa.

Receptivne tehnike najčešće se koriste u muzikoterapijskoj metodi vođene imaginacije i glazbe (GIM – Guided Imaginerey and Music) gdje se planskim odabirom glazbe i tehnikama vođene imaginacije usmjerava klijenta i osnažuje u rješavanju problema. Ova metoda može se koristiti i u radu s osobama s nepoželjnim ponašanjima i s poremećajima pažnje.

Moj praktičan rad se prije svega odnosi se na primjenu glazbe u neurološkoj (re)habilitaciji te stoga primjenjujem neurološke tehnike muzikoterapije. Svaka tehnika podrazumijeva aktivno uključivanje klijenta u glazbu, bilo da je to sviranje, kretanje i/ili pjevanje.

Kako na klijente djeluje stvaranje glazbe?

Prof. Michael Thaut, utemeljitelj neurološke muzikoterapije, sa Sveučilišta u Koloradu (SAD), proveo je niz istraživanja o učincima glazbenih elemenata, osobito ritma na neurološke funkcije. Rezultati ovih istraživanja, kao i neuroznanost glazbe, govore nam da se mozak koji je uključen u stvaranje glazbe, mijenja – i to govorimo u funkcionalnoj reorganizaciji.

Imajući u vidu spoznaje koje su protekle iz ovih istraživanja – a ovdje prije svega mislim na translacijsku znanost – jer nam ta saznanja nude ključne implikacije za našu muzikoterapijsku praksu, stvarno je iznimno vidjeti kako se uslijed auditivne motoričke sinkronizacije poboljšava hod kod osoba s Parkinsonovom bolešću ili kako melodijska intonacijska tehnika rehabilitira govor u osoba nakon moždanog udara.

Možete li nam predstaviti radionice koje ćete održati na Dionizu?

U okviru Dioniza, zajedno s kolegicom **dr. sc. Ksenijom Burić**, održati ćemo tri radionice i to: radionicu za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, radionicu za hospitaliziranu djecu te radionicu za osobe treće životne dobi.

Cilj naših radionica biti će predstaviti mogućnosti korištenja glazbe i njenih elemenata u terapijske svrhe. Pokazat ćemo kako se glazbom može kreirati terapijski prostor i kako specifične muzikoterapijske tehnike mogu biti katalizator osnaživanja pojedinca. Osobito ćemo se usmjeriti na koncept 'ovdje i sada' gdje ćemo zajedničkim stvaranjem glazbe, tj. dijeljenjem glazbenog iskustva, omogućiti, bilo djetetu ili osobi starije životne dobi, da se izrazi te ojača samopouzdanje, ili čak specifične komunikacijske i motoričke vještine, kroz stvaranje glazbe.

Svakako treba istaknuti da su radionice osmišljene kao simulacija onoga što se može događati u muzikoterapijskoj seansi, ali treba imati na umu da muzikoterapija podrazumijeva terapijski prostor i vrijeme te terapijski odnos, koji se postepeno stvara u sigurnom i podržavajućem okruženju. Jer prije svakog znanja koji muzikoterapeut sa sobom u terapiji nosi, potrebno je umijeće bivanja s klijentom. Tek onda ovaj umjetnički modalitet u muzikoterapiji može postići svoj puni potencijal.